

28.7.2025

לכבוד:

משרד המשפטים

אתר החקיקה הממשלתית

הנדון: התייחסות "בשער" * לטיטות תיקון תקנון פרס ישראל

שלום רב,

מסמך זה נשלח אליכם מארגון "[בשער](#)" – קהילה אקדמית למען החברה בישראל" * (ע"ר) בעקבות הזמנתכם לקבל הערות מהציבור לתיקון המוצע לתקנון פרס ישראל.

ביחס לתיקון הראשון המוצע (סעיף א' בטיטה):

לסעיף א': ארגון "בשער" מכיר בחשיבות שבחיזוק הקשר עם יהדות התפוצות, אך סבור שנכון יהיה לעשות זאת במסגרת פרס ייעודי נפרד, ולא כחלק מפרסי ישראל, שמהותם היא הוקרת מצוינות יוצאת דופן של אזרחי ישראל בתחומים הראשיים של הפרס.

לסעיף א': ארגון "בשער" רואה בחיוב את ההצעה להוסיף קטגורית פרס למועמדים ומועמדות צעירים ופורצות דרך. תיקון זה מבטא שאיפה ראויה להרחבת ההכרה בתרומות יוצאות דופן כבר בשלבים מוקדמים של עשייה בקרב בעלי פוטנציאל מוכח למצוינות. יחד עם זאת, אנו סבורים שיש להגביל פרס זה לתחומים הראשיים הקבועים בתקנון: מדעי היהדות, הרוח והחברה; מדעי החיים ומדעים מדויקים, יצירה ויצרים, ולא בתחומים אחרים. כמו כן הכרחי כי גם פרס זה יוענק על בסיס שיקול דעת מקצועי של ועדה ציבורית, בהתאם לקיים ביחס לפרסי ישראל.

בהתייחס לסעיף ג.1 לתקנון הפרס הקיים, הקובע כי יוענקו מדי שנה אחד עשר פרסים, מוצע להבהיר כי הענקת פרס חדש לא תבוא על חשבון מספר הפרסים שנקבע, אלא תתווסף לו.

ביחס לתיקון השני המוצע (סעיף ב' בטיטה):

אנו מביעים התנגדות עקרונית להוספת סעיף זה, המטיל מגבלות על מועמדות לפרס על בסיס פעילות ציבורית או משפטית. תיקון זה פוגע בזכויות יסוד דמוקרטיות ובהן חופש הביטוי, הזכות לפנות לערכאות משפטיות והזכות לנקוט הליכים משפטיים. פגיעה בזכויות אלו עומדת בסתירה לעקרונות היסוד של משטר דמוקרטי. אימוץ התיקון ירוקן את הפרס ממעמדו ומחשיבותו כפרס ממלכתי.

יתרה מכך, בנוסח המוצע, ככל שיתקבל, נדרשת הבהרה מיהו הגורם המוסמך להכריע אם מועמדת או מועמד עומדים בתנאי הסף המוצעים, ומה הן אמות המידה שינחו את תהליך קבלת ההחלטות של גורם זה.

"בשער" | 28.7.25

* ארגון "[בשער](#)" – קהילה אקדמית למען החברה בישראל (ע"ר) – מאגד מעל 2,000 חברות וחברי סגל אקדמי מכל מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל, כולל בין היתר כלות וחתני פרס נובל ופרס ישראל, נשיאות, נשיאים ורקטורים לשעבר, הפועלים למען החברה בישראל ולמען שימור האינטרס הלאומי של המדינה בתחומי ההשכלה הגבוהה, המחקר והאקדמיה – כל אלה הכרחיים לשגשוגה של המדינה בכל תחום ולקיומה כחברה פתוחה, סובלנית ודמוקרטית, חברה שתומכת במחקר איכותי וחדשני ומקדמת ידע, תוך שמירה על עצמאותה ואיכותה של מערכת ההשכלה הגבוהה. יו"ר "בשער" היא פרופ' חגית מסר-ירון.